

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

XXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

nostram substantiam & conseruationem tendit, atque omne incommo- dum pro- pulsat, eamque vim habet, vt spurcitiem omnem abstergat. Si adulterium aurum nanciscatur, per explorantem inflammationem purgat, nē in futurum cum mun- do condemnemur. Omnes enim morbos, immissasque calamitates purgat: quem- admodum ait Apostolus, Si enim nos ipsos diiudicemus, non vtiq̄ iudicare- mur. Cū iudicamur autem à Domino, corripimur, vt non cum hoc mundo di- nemur. Atque hoc est quod ait, Itaque qui percipit corpus & sanguinem Domini, ipsiusque spiritu vnimur, ac Christi corpus efficitur. Panis hic delibatio est fu- turi panis, qui supersubstantialis est. Siquidem supersubstantiale, vel futurum sig- nificat, hoc est panem futuri seculi, vel eum qui ad tuendam substantiam nostram adhibetur. Quamobrem siue hoc, siue illo modo accipiat, corpus Domini apte dicitur. Viuificus etenim spiritus est caro Domini: quandoquidem ex viuifico spi- ritu concepta est. Quod enim ex spiritu natum est, spiritus est. Quæ tamen non eò à me commemorantur, vt corporis naturam submoueam, ac de medio tollam, ve- rum vt illud viuificum esse ac diuinum ostendam.

1. Cor. 11.

Super-
sub-
stantiale
quid signi-
ficet.

Iohan. 3.

Basil. in Li-
turg.

Panis ante
consecrati-
onem dicitur,
post ve-
rò corpus
Domini.
1. Cor. 10.

Hæreticis
nec danda
Euchari-
stia nec ab
ipsis sume-
da.

Matth. 7.

1. Cor. 10.

Quod si nonnulli panem ac vinum corporis ac sanguinis Domini figuram esse dixerunt, quemadmodum ille diuinitus afflatus Basilius, non hoc post conse- crationem dixerunt, sed antequam oblatio ea consecraretur, hoc vocabulum vsurparunt. Participatio autem etiam hoc sacramentum dicitur: quia per illud diuinitatis lesu participes efficitur. Communio itē optimo iure appellatur: quia per illud cum Christo commercium habemus, ac carnem ipsius & diuinita- tem percipimus, atque ad eò nos inter nos communicamus atque copulamur. Quoniam enim ex vno pane participamus, omnes vnum Christi corpus, & vnus sanguis, & aliorum membra efficitur, Christi que concorporei existimus. Cæ- terum illud pro viribus caueamus, nē sacramentū hoc vel ab hæreticis accipiamus, vel illis demus. (Nolite enim sanctū dare canibus, inquit Dominus, nec proiciatis margaritas vestras ante porcos:) nē alioquē & eorū errorē, & condemnationem, no- bis cōtrahamus. Nā si omninò hoc affert istud sacramentū, vt & Christo, & alijs vniamur, nō est dubiū quin omnibus, qui nobiscum illud percipiūt, animo ac vo- luntate copulemur. Ex voluntate quippē cōiunctio hæc existit, non autem citra ani- mi nostri sententiam. Omnes enim, vt Apostoli verbis vtar, vnum corpus sumus, quoniam ex vno pane participamus. Figura porro rerum futurarum idcirco di- cuntur, non quod non verè corpus ac sanguis Christi sunt, sed quod nunc quidem diuinitatis Christi per ea participes efficiamur, tunc autem intellectuali modo, ac per solum ad spectum.

**SERMO DIVI EPHRÆM VIRI SANCTISSIMI
ET ILLUMINATISSIMI, ECCLESIAE EDISSENÆ
Diaconi, de Passione Domini Saluatoris, Ambrosio Camaldul-
lensi interprete.**

Martij 25.

Pro pecca-
toribus tra-
ditus est Do-
minus.

I OQVI timeo, & narrationem plenam horro- ris lingue officio aggredi. Est enim reuerà metus ingens de passione Domini Saluatoris verba facere, & tentare tanta rei indi- gnitatem explicare. Hodie nanque Dominus noster tradi- tus est in manus peccatorum. Sed cuius rei gratia est tradi- tus sanctus, innocens, cælestis Dominus, ac sine peccato? Qui nihil peccauerat, hodie traditus est. Venite, fratres, dis- camus quare traditus sit Christus Saluator noster. Propter nos impios Dominus traditur, vt liberet à morte proprios non obtupescat: Peccantibus seruis Dominus traditur, vt liberet à morte proprios seruos, qui antè peccauerant. Perditiōnis ac tenebrarū filij in tenebris exierunt cum comprehendere, qui in istu oculi poterat oēs exurere. Vidit illorum audaciam Do- minus & vesanā iracundiam, seq; ipsum cum omni mansuetudine sponte sua im- piorum tradidit manibus. Vinxerunt perditimaculatam Dām, illuferuntque ei, qui alligauerat fortem insolubilibus nexibus, nosq; à peccatorum nostrorū vincu- lis soluerat. Texerūt & coronam spinarū, quas pro fructu tulerat vinea Iudæorū. Illu- sc.

SURIUS

q̄ber
10ber
RVIII
5

Illuserunt ei Regem appellantes, & conspuerunt in facie eius, cuius adspicium oēs cælorum virtutes contremiscunt. En rursus angustia, dolor & lachryma cor meum occupant, dum considero Dominum contumelias, probra, verbera, spura, tanta lenitate tolerantem. Venite, discamus miserationum ipsius magnitudinem. Dulcis Dominus seruum inutilem & incontinentem habuit in paradiso volupratis, qui vbi peccauit, tortoribus traditus est. Vidit pius Dominus deficientem inter flagella, & misericordia motus, vt seruum eximeret à pœna, semetipsum pro illo flagris exposuit.

Gen. 8.

Volebam hinc finem facere ob nimij stuporis magnitudinem, sed rursus veritus sum, ne per meum silentium irritarem Spiritus gratiam. Paeo tamen, fratres, non leuiter, dum ista pronuncio, tremuntque omnia ossa mea, cum ea diligenti admota consideratione discuto. Ipse omnium conditor Deus noster & Dominus ante Caipham hodie sedit, quasi vnus ex reis, vnusque ministrorum ei alapam dedit. Tremunt cor meum hæc omnia cogitans. Sedet seruus, Dominus stat, & qui plenus erat sceleribus, contra infantem atque ab omni peccati labe alienum sententiam dicit. Contremuerunt cæli, fundamenta orbis terræ concussa sunt, expauerunt Angeli omnes atque Archangeli, Gabriel & Michael facies suas alis contexerunt, Cherubin tremantia sub rotis seabdiderunt, Seraphin illa horralas ad inuicem collissis visa sunt, cum daret minister iniquitatis alapam Domino maiestatis. Quomodo igitur non protulerunt fundamenta terræ motum atque tremorem, cum hora illa contumelijs affici creatorem suum cernerent? Cogito, ac tremore concutio, rursusque compungor, intruens lenissimam tolerantiam benignissimi Domini. Tremunt ecce renes mei, dum loquor. Creator qui de pulvere terræ hominem per gratiam finxerat, à manibus, quas ipse formauerat, alapam accipit.

Iustus Dominus ab iniusto seruo condemnatur.

Alapam accipit.

Caucamus sollicitè, fratres, ne ista omnia simpliciter audiamus, quæ pro nobis Dominus pertulit, sed ea sollicitè rulinemus, & iugi meditatione voluamus. Dic, minister infelix, dic serue nequam: Cuius rei gratia Dominum alapis cædis? Serui quidem omnes, cum liberi efficiuntur, accipiunt alapam, vt mortali libertate potiantur. At ipse, ô infelix, cum sit omnium liberator, iniuste alapa cæditur. Quid putas mercedis accipere à Caipha pro huiusmodi alapa? Ergone non audisti? Ergone non didicisti, quoniam filius est omnium Domini? Alapam quidem dedisti omnium Domino, sed seruus seruorum factus es in æternum, opprobrium & abominatio omnium, æterno damnatus incendio. Grande miraculū fratres, stuporis plenissimum est, cernere Christi Regis ac Domini nostri mansuetudinē. Palma cæsus à seruo, rationabiliter prudenterque respondit cum ôni mansuetudine ac reuerentiâ. Seruus furit, Dominus patitur. Irascitur seruus, Dominus in sua benignitate persistit. Indignationis aculeos, rixamque tumultuantis animi, iræ maximè tempore, quis continet? Dominus noster hæc omnia pertulit benignitate sua. Quis tuâ, ô mitissime Domine, patientiâ, aut ferre aut explicare possit.

Mansuetudo eius quantâ.

Huc accedite, charissimi, dilecti Christi, compunctione simul & affectu summo Redemptoris illecti. Venite consideremus pariter, quid hodie contigit in Sion ciuitate Dauid. Semen Abrahæ charum atque electum quid hodie gessit. Immaculatum nempè Dominum tradidit morti. Hac die Christus Saluator noster per iniquorum manus iniustissime ligno Crucis affixus est. Venite omnes, & corpus nostrum abluamus lachrymis atque gemitibus, quia Dominus noster & Rex gloria pro nobis impijs morti est traditus. Si quis forte nostrum dilectissimi cuiuspiam atque charissimi audiat subito mortem, vel ipsum dilectum mortuum ante oculos suos iacere repente conspiciat, immutatur facie, eiusque serenitas adspicium obnubilatur. Ita & lucidus sol ex alto cæli axe contumeliam Domini pendentis in Crucem conspicens, immutatus est facie, contraxit lucis suæ igneos radios, iniuriamque Domini videre non sustinens, mœrore se vestiuit & tenebris. Ita & Spiritus sanctus ex templo considerans dilectum Iesum appensum in ligno Crucis, rupto honesto illo templi velo à summo vsque deorsum, continuo exiuit de templo. Creatura

Crucifigitur.

Sol in mœrore eius obscuratur.

Mar. 15.

ac omni studio vestis curamus ornatum. Sol ecce propter contumeliam Domini, splendorem lucis suae conuertit in tenebras, vt nos videntes ipsum imitemur. Dominus tuus, o infelix, pro te in cruce contumelias afficitur, & tu vestis molliem & ornamenta sectaris? Non tremit cor tuum, non mens tua exhorrescit hac audient? Qui solus sine peccato est, propter te impiæ traditur morti, iniurias, opprobria, vera patitur: ipse verò superbia tumidus audis hæc omnia?

At verò congruum ac decens est, vt grex rationalis vniuersus pastorem suum iugiter ambiat, eumque semper videre desideret. Ità obsecro, reueremini illum.

Vide hic imponi de lectu ciborum, & à lautioribus abstinentiam. Exod. 16.

Matt. 27.

In passio- ne Domini iugiter meditan- dum.

SURIUS

q̄ter
noter
RVIII
5

Eius item passio nobis imitanda.

Grates agit author Deo pro suis beneficijs.

Nolite cibis lautioribus & delicijs seculi contra propositum religionis assuescere, sed in omni exercitatione vestra in pastorem vestrum semper intendite, vt ab eius vestigijs nunquam aberretis. Nè, quæso, imitatores Iudæorum simus, vt populus durus, perfidus, inobediens, & bona Dei, Saluatorisque beneficia irritans iugiter. Altissimus propter Abraham fidelem famulum suum, pronumque ipsius deuotionis affectum, tulit ab initio duritiam ac perfidiam populi, manna de celo ad manducandum dedit eis: verum ipsi cælesti cibo indigni, alia concupierunt, ci bos planè malè olentes. Aquam rursus ex petra in deserto eis produxit, sed ipsi horum vice sibi acetum dederunt, suspendentes in ligno. Curemus, fratres, ne Iudæorum participes inueniamur, crucifigentes Dominum creatorem nostrum. Metua- mus semper, habentes ante oculos passionem Redemptoris nostri. Meditemur al- siudè poenas ipsius atque supplicia. Propter nos enim passus est impassibilis Domi- nus. Pro nobis crucifixus est, qui solus sine peccato fuit. Quid nos, fratres, ei redde- re, quid tantis eius beneficijs retribuere vnquam poterimus? Attendamus ergò nobis ipsis, nè passiones eius irremus. Huc omnes, Ecclesiæ filij, accedite, qui sancto & precioso sanguine immaculati agni redempti estis. Venite, meditemur pas- siones Christi cum gemitu & lachrymis, atque inter meditandum contremisca- mus, dicentes ad inuicem: Christus Saluator noster pro nobis peccatoribus mor- ti traditus est. Perpende, frater, quidnam sit quod audisti. Deus sine peccato, Altis- simi filius, pro te traditus est. Aperi cor tuum, considera ipsius passiones diligen- ter, & ita tecum tacitus volue. Deus, in quem peccatum cadere non potest, hodiè traditus est, hodiè illusus, hodiè consputus, hodiè flagris cæsus, hodiè percussus ala- pis est, hodiè coronam spineam tulit, hodiè crucifixus est cælestis agnus. Contre- miscat cor tuum, horreat anima tua, in hac iugi meditatione passionum Domini tui quotidie lachrymas funde. Dulces quippe nimium sunt eiusmodi lachrymæ: il- lustraturque anima passiones Christi iugiter versans. Huiusmodi sit semper medi- tatio tua. Lachrymare quotidie, gratias referens Domino pro his, quæ pro te pas- sus est, vt in die aduentus eius sint tibi lachrymæ tuæ gloria, & exultatio ante tribu- nal illud terribile iudicis. Affligere tu quoque, dum intentè cogitas, quæ pro te per- tulit pius ac mirrissimus Dominus. Tolera tentationes, gratias ex animo referens. Beatus sanè, qui semper antè oculos habet cælestem Dominum, & passiones eius, qui que seipsum crucifixit mundo, qui omnibus vitijs, terrenisque negotijs mortuus est, qui imitator factus est Domini sui. Hæc sapientia, hæc prudentia, hic affectus est fidelium omnino famulorum, cum semper imitatores sunt Domini sui in o- peribus bonis. Adspicis, o homo, immaculatum Dominum in Cruce pendentem, & audes infelix in delicijs & risu peragere cursum, quo viuis in terra? An ignoras, miser, quòd is, qui crucifixus est, Dominus, de his omnibus abs te exiget rationem? Tu quidem nunc negligis, & contemnens, rides, & passim delicijs solueris: sed ve- niet profectò dies illa terribilis, dies vltionis, cum sine fine lugebis, ac præ doloribus tuis in igne perpetuo cum eiulatu proclamabis, neque erit omnino qui responde- at & misereatur animæ tuæ.

Adoro te, Domine, benedico te, pie, precor te, sancte, tibi procido, amator ho- minum Domine, te, immaculate, glorifico, quoniam tu vnigenitus Dominus omnium, qui solus sine peccato es, pro me indigno & peccatore morti traditus es, & morti Crucis, vt peccatoris animam liberares, & à peccati nexibus solueres. Quid tibi pro his omnibus retribuam, Domine? Gloria tibi, pijsime, gloria tibi, misericordissime, gloria tibi longanimis, gloria tibi, qui omnia peccata remittis, gloria tibi, qui descendisti saluare animas nostras. Gloria tibi, qui te in vtero Virgi- nis nostra carne vestisti, gloria tibi, qui pro nobis es natus. Gloria tibi, qui propter nos tentus es, gloria tibi, qui vincus es, gloria tibi, qui flagris cæsus es. Gloria tibi, qui con-

DE COMPASSIONE MARIAE VIRGINIS.

105

qui conspuratus es, gloria tibi, qui crucifixus es, gloria tibi, qui sepultus es, gloria tibi, qui resurrexisti die tertia. Gloria tibi, qui predicatus es, gloria tibi, qui creditus es, gloria tibi, qui assumptus es in caelum, gloria tibi, qui cum gloria ingenti sedes ad dexteram Patris. Gloria tibi, qui iterum venturus es in gloria Patris & sanctorum Angelorum, ad iudicandum omnem animam, qua irritas facit sanctas passiones tuas, in hora illa horrenda atque terribili, quando virtutes caelorum mouebuntur, cum simul venient Angeli, Archangeli, Charubin & Seraphin cum tremore magno in conspectum gloriae tuae, cum tremefacta quatiuntur fundamenta terrae, & spiritus omnis exhorrebit praestimabili gloria immensa maiestatis tuae. In illa hora, quaeso, operari me manus tua sub alis tuis, & liberet animam meam a sempiterno igne, & stridore dentium, & exterioribus tenebris, & perpetuo gemitu, ut ego te sanctum Dominum & Redemptorem nostrum benedicens, dicam: Gloria tibi, Domine, qui me peccatorem per immensas miserationes benignissime pietatis tuae saluare dignatus es: Qui cum Patre & Spiritu sancto viuus & regnas per omnia secula seculorum, Amen.

Luc. 21.

LAMENTATIO SANCTISSIMAE DEI
GENITRICIS PROPE CRUCEM STANTIS, PER

eundem diuum Ephraem.

STANS apud Crucem purissima Virgo, Saluatorem quem in ligno suspensum suspiciens, plagas reputans, intuitus & clauos, querelas, colaphos, ac flagellationem, cum grauius suspirijs, cum fletu ingenti, cum lamentis dolorosissimis exclamauit, dicens: Mi fili dulcissime, dilectissime fili, quomodo Crucem sustines? Mi fili, & mi Deus, quomodo sputa, clauos, & lanceam, quomodo pateris a lapas, rursus, iniurias, spineam coronam, purpuream vestem, spongiam, arundinem, fel & acetum: Quomodo pendes in Cruce de-

Martij 25.
Iohan. 19.

ndatus, mi fili, qui caelum nubibus contegis? Quomodo sitim fers, qui es opifex, quiq; mare & aquas omnes creasti: Quomodo moreris insons in medio seclitorum? Quidnam commisisti: Qua in re, fili mi, Hebraeos offendisti: Et cur ergo te isti inimici, simul ingrati, Cruci suffigunt: Quorum claudos & permultos valetudinarios sanasti, mortuos viuificasti, paraliticum, id est, membris omnibus laxatum, con-

Psalm. 136.
Psalm. 135.

Luc. 5.
Iohan. 9.
Luc. 7.
Matt. 3.

solidasti, mi fili piensissime: qui ab utero caecum illuminasti, mi saluator, viduae filium suscitasti, o omnium vita: qui filiam Cananae seruasti, Centurionis filium a morte liberauisti. Arena, quantum uis numerosa, mensuram habere potest, at tua miracula, fili, omnem prorsus modum excedunt. Lazarum a monumento suscitasti: Mi Lazare, inquit, exi de sepulchro: & vox tua eum traxit ab inferis, & ad vitales auras reuocauit. Tu uero quomodo interis, fili mi dulcissime, magnanime Deus: Deficio te suspiciens in ligno suspensum, conclauatum, plagisq; plenum, mi fili.

Iohan. 11.

Exod. 16. 14
Iosue. 4.

Iohan. 6.

Iohan. 19.
Luc. 3.

O Iudaei illeges, & Christi interfectores, iniqui in Deum, & in creatorem uestrum ingrati, nonne manna uos aluit in eremo? Nonne mare per Moysen diremit? Nonne traduxit in terram promissionis? At tu, popule nequam, & Christi abnegator, pro commodis & bonis contraria reponis, pro manna fel, pro aqua acetum. Amarissima repotione potarunt impij, mi fili. Quinq; panibus aluisti quinque hominum milia: Iudaeam tuis concionibus impleristi, mi fili. Vbi nunc pulchritudo tua fili? Vbi tuus modo decor? Quomodo in Cruce extinctus es, mi fili, & Deus meus: Sol lumensuum obscurauit, & alius factus est, splendida luna in tenebras euanuit, petrae sunt perfractae, & monumenta aperta, templiq; uelum in duo est discissum. Creaturae conditorem suum & opificem cognouerunt: & hi peruersi & miseri Hebraei aures obstruerunt, oculos clauferunt, ne solem nunquam occidentem suspectarent, fili mi.

Luc. 1.

O Gabriel Archangele, & minister Domini, o Gabriel Archangele, age causam tuam. Vbi nunc illud Aue: Vbi benedictum Aue, quod mihi dixisti, Angele? Vbi nunc latitia ac benedictio, qua dixisti ad me: Benedicta tu in mulieribus? Ad quid uero morerem & uictimam filij mei, quam eram acceptura, non denunciasti? Semper tribulationes, gemitus, Iudaeorum immensam inuidiam, ingratitude peruerforum

Luc. 2.
Dolores
Marię Vir-
ginis qua-
ti.

uerforum & transgressorum. O Simeon admirande, en nunc gladius, quo mihi prædixisti cor meum traiciendum. Ecce gladium, ecce vulnus, fili, & Deus mihi. Tua mors meum cor subijt, viscera mea sunt dirupta, meum lumen obtenebratum est, & pectus meum grauis pertransijt gladius. Horrendam cerno passionem tuam, mi fili, & Deus mi. Video immeritam cædem tuam, nec ferre opem possum. Vbi tua nunc forma, mi fili? Miserere deiectæ & orbatæ, mi fili. Miserere, ô suauissime, me, abiectæ Mariæ. Miserere, clementissime, & me solare. Prospice, fili mi, lachrymas, attende meos gemitus, & aperi os tuum. Da mihi solatium. Non habeo profrus, mi fili, quo caput reclinem. Non alium cognatum, patrem, aut matrem, vel fratrem, vel sororem, qui mihi animum reddat. Tu mihi pater, tu mater, tu frater, tu filius. Tu mihi vita & spiritus, spes mea & protectio. Tu mea consolatio, tu & creatio, tu Deus meus, tu creator meus, tu opifex meus. Lugete mecum omnes discipula Domini, dolorem meum, & vulnus profundum cordis mei contuentes.

Decumbe, Crux sanctissima, lignum benedictum, vt plagas filij mei, & Dei mei exofculer, ad consolandum proprium filium meum, vt amplectar filij mei corpus, vt os suauissimum deofculer, oculos, faciem, manus, & cædem iniquam. Decumbe Crux mea, decumbe. Magna, ô Crux gloria tua, magna tua gratia, magna potestas tua. O lignum benedictum, quoniam innocens Deus & creator tuus, tanquam latro & nocens super te expansus est. Fili mi charissime, veneror tuas afflictiones, colo & adoro tuam misericordiam & magnanimitatem. Honoro lanceam, vulnus, arundinem, clausos, spongiam, alapas, opprobria, & acetum, colaphos, & spura, & verbera, fili mi, quando quidem tuę creaturę causa ista ferre sustinuisti. Deducus tuum, fili mi, decus cunctis factum est. Mors tua facta est mundi totius vita. Cæterum resurgito quamprimum, fili mi, & Deus, quemadmodum prædixisti mihi, vt saluus fiat mundus. Mortem conculcasti & interitum, vt gaudeam ego humilis mater tua, & mecum latentur dilecti tui. In verecundiam autem & confusionem tui inimici omnes deueniant.

S. Maria ar-
ma passio-
nis Domi-
nicę hono-
rat.

Christi
mors est
mundi vi-
ta.

S. Maria de-
speratorum
spes & da-
natorum

At verò nos te, ô immaculata & benedicta, filij tui, Deique omnium mater inculcata, pura, integra, sacrosanctissima, desperatorum spes & danatorum, collaudamus, benedicimus tibi, vt gratia plenæ, quæ Christum genuisti, omnes tibi aduolumur, omnes te imploramus. Erue nos, ô intemerata, ab omni necessitate, a cunctis diaboli tentationibus. Esto nostra conciliatrix & aduocata in hora iudicij. Libera nos a futuro igne & tenebris. Et tui filij gloria, Virgo, nos dignare. Tu nancque es spes apud Deum Christianorum sanctissima, cui honor in sæcula seculorum, Amen.

BEATI PETRI DAMIANI OSTIENSIS
EPISCOPI SERMO DE ANNUNCIATIONE

Beatissime Virginis Marię.

Mar. 25.

Nota ho-
ras. B. Vir-
nis etiam
tunc fuisse
in vñ.

XVLTATE, fratres, in Domino, quia de Domina illa sermo succedit, quæ singularem in cordibus nostris sibi vendicat principatum. Hæc est, ad cuius nomen corpus humiliter inclinatis, cuius horis reuerenter assistitis, cuius memoriam iugiter frequentatis. Hæc est, quæ vestris affectibus suauiter indulcescit, quia magna multitudo dulcedinis eius. Spiritus enim eius super mel dulcis, in qua dulcis Dominus cum omni sua dulcedine superuenit. Cum enim fecerit Deus omnia opera sua valde bona, hoc melius fecit, contectrans sibi in ea reclinatorium aureum, in qua sola se post tu multus Angelorum & hominum reclinaret, & requiẽ inueniret. Hoc est quod natura miratur, reueretur Angelus, veretur homo, stupescit celũ, extremiscit terra, infernus exhorret. In huius vtero maiestas altissimi mirabiliter liquefacta sicut adipe & pinguedine, repleuit terras, infudit celos, inferna respersit. Hic exinaniuit semetipsum excelsus & immensus, mensurã bonã & confertã, & coagitatã mittens in sinũ nostrũ. Hic diuinis manib. vnctus est oleo lætitie, & sicut ad altare in summũ Pontificẽ consecratus. De hoc altari ad arã Crucis ascendens, proprio cruore tanq̃ alteri us generis oleo pfusus, iã non solũ cõsecratus, sed & consecrã, totũ corpũ machinẽ mundialis

SURIUS

aber
Mober
RVIII
5

DE ANNUNTIATIONE MARJAE VIRGINIS.

107

mundialis largiori ligamine copulauit. Faceſſat igitur mœror, triftitia fugiat, eli-
minetur dolor, rancor abſcedat, vt liceat vacare, & videre cum Moyſe viſionem
hanc grandem, qualiter Deus in hoc ventre concipiatur, decipiatur diabolus, reci-
piatur perditum, indebitum accipiatur. Totum me trahit affectio, ſed oratio defi-
cit, & diues cogitatio vocis paupertate confunditur. Feruent interiora, & in vndo-
ſam ebulliunt altitudinem, ſed frigiditas linguæ cumulos refrigerat exundantes.

Quid eſt, beatiffima? Nunquid ita ſenſim taciturnus obdormiam, vt ibi mutus
ſim, vbi omnis loquitur creatura? Veruntamen non tacebo, & non quieſcam, do-
nec egrediar vt ſplendor vultus tuus, & ſermo de te conceptus, ſi non vt lampas,
ſaltem vt ſcintilla accendatur. Mouet me, fateor, quòd permittente Deo peccant
rationabiles creatura, & multis annorum millibus, tam caeſtia, quàm terreſtria
inecuſum ſtare videantur, ſeruituris iſtis, illis dirutis. Star illa magna ciuitas, ciuium
ſuorum numeroſitate fraudata, & à ſtellantibus palatijs multiplex habitantium
multitudo propellitur, obſcurantur ſtellari ignes, ſolem loquor, lunam & ſtellas,
& multa ſibi detracta luminis claritate mulſtantur: terra maledicitur, condemna-
tur hominum ſuccellio, & omnis creatura, iuxta Apoſtolum ingemiſcit, & partu-

Exod. 3.

Eſa. 62.

Rom. 8. 1

Nacitur
Maria Dei
mater.
Pſal. 44.

rit. Tacet Deus omnipotens, & ordinans eius omnipotentia tantam diſſimulat
conſuſionem. Tandem naſcitur Maria, & ad nobiles annos egrediens, ſpeciem in-
dunt ſpecioſam, quæ ipſum alliciat Deum, & diuinitatis oculos in ſe conuertat. Vi-
de quid inde dicat ille non minimus explorator ſecretorum Dei: Audi filia, & vi-
de, & inclina aurem tuam, & obliuiſcere populum tuum, & domum patris tui. Et
concupiuit Rex decorem tuum, quoniam ipſe eſt Dominus Deus tuus. Germinat
igitur virga Ieſe de tortuoſa radice generis humani, & de Patriarcharum arbore
in altitudinem & reſtitudinem erumpens, omnem ignorat nodoſitatem, filiorum
tenebras neſcit, fruſtuofa quæque non habet. Videt, & ardet ille vehemens ama-
tor, & totum epithalamium in laudibus eius decantat, vbi manifeſtè ſponſus in-
ducitur ſpirans amorem ſynceriffimum, nec vltra valens diſſimulare quòd pati-
tur. Euocatur ſtatim caeſtis ille conuentus, & iuxta Prophetam, in it Deus conſili-
um, cogit concilium, facit ſermonem cum Angelis de reſtauratione eorum, de re-
demptione hominum, de elementorum renouatione, ac illis ſtupentibus, & mi-
rantibus præ gaudio, de modo redemptionis. Et ſtatim de theſauro diuinitatis
Mariæ nomē euoluitur, & per ipſam, & in ipſa, & de ipſa, & cum ipſa totum hoc fa-
ciendum decernitur, vt ſicut ſine illo nihil factum, ita ſine illa nihil reſectum ſit.

Eſa. 16.

Traditur epiſtola Gabrieli, in qua ſalutatio Virginis, incarnatio Redemptoris, mo-
dus redemptionis, plenitudo gratiæ, gloriæ magnitudo, multitudo lætitiæ contine-
tur. Miſſus eſt ergò Angelus Gabriel à Deo ad virginem, quæ poſtquam ei locutus
eſt, ſenſit Deum ſuis illapſum viſceribus, maiſtatemq; illius virginis ventris bre-
uitate concluſam. O venter diuſior cælis, terris amplior, capaciſ elementis, qui
totum claudit omnia concludentem, in quo Deus gloriæ reclinat. Denique &
Archangelus ait: Aue gratia plena, Dominus tecum: quia à Deo electam, & præ-
lectam, totam eam rapturus erat ſibi Spiritus ſanctus, & caeſtibus inſignitur or-
namentis. Iam conſecranda erat in locum voluptatis, de quo fons ille debebat af-
ſcendere, qui vniuerſam terræ ſuperficiem irrigaret.

Luc. 1.
Incarnatur
ex ea Chri-
ſtus Dei fi-
lius.

Satis huc uſque ſparſimus verba, & volaticis ſermonibus diuerſa præſeminavi-
mus: nunc inſiſtamus hic, ſi fortè aliquid dignum elicere valeamus. Fluuus (ait
ſcriptura) egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandam vniuerſam ſuperficiem
terræ: qui inde diuiditur in quatuor capita. Fluuus iſte eſt Deus meus Ieſus, qui à
duobus locis voluptatis egreditur, ex vtero Patris, ex vtero Virginis. Vnde Pro-
pheta: Dominus Deus noſter fluuius glorioſus, exiliens in terram ſitientem. Sed
ineffabilibus differentijs longè aliter à Patre, quàm à Matre egreditur: quia & ſi tem-
poralis natiuitas glorioſa eſt, multò glorioſior eſt æterna. Orantibus igitur vobis,
de vtraque generatione volo aperire quid ſentio, non quod aliquid exponere
præſumam, cum hoc vltra omnium vires (quanto magis meas) ſit, & extremæ de-
mentia ſit, velle ſari ineffabilia, maxime hominem imperitum. Non enim oblitus
ſum Salomonem dicentem. Sicut qui nimium comedit mel, euomit illud: ſic qui
ſeruator eſt maiſtatis, opprimetur à gloria. De vtraque enim per Prophetam di-
cipulo: Generationem eius quis enarrabit? quia ſanè illa Patris ineffabilis & in-
acceſſibilis eſt, & nulli creaturæ peruia. Hoc ſenſu credo Apoſtolum dixiſſe de

Gen. 2.
Fluuus pa-
radis qua-
drupartit.

Eſa. 59.
Dug Chri-
ſti natiui-
tates, æter-
na & tem-
poralis.

Prou. 25.

Eſa. 58. 3

Deo:

1. Tim. 6. Deo: qui solus habitat lucem inaccessibilem, cum etiam puriores nature tanto reuerberentur intuitu, nec possint irrupere tantæ claritatis abyssum. Ipse etiam Filius protestatur: Nemo nouit Filium, nisi Pater, neq; Patrem quis nouit, nisi Filius, & cui uoluerit Filius reuelare: nõ sicut est, sed sicut capere potest, cui tanta dignatio reuelatur. Vnde & illa sublimis anima, quæ vsq; ad tertium cælum in diuitiis gloriæ rapta fuerat, dicit: Ego me non arbitror comprehendisse. Verissima igitur distinctio est, quia illam Gignentis & Geniti generationem nullas omnino penetrat intellectus. Hanc etiam de Matre omni humanæ creaturæ reor inextricabilem: nec scio verum ab illa excellentiori natura valeat comprehendere. Quis enim comprehendat coniunctionem carnis & Verbi, qualiter Deus & homo in vnâ personâ conueniant, saluis imperturbatisque proprietatibus naturarum? Vnusquisque in suo sensu abundat: ego hanc omnem sensum supergredi credo, veterum uitorum vestigijs in hærens, qui super hoc sanas & inconcussas sententias reliquerunt.

Ad paternam igitur generationem recurrentes, locum voluptatis Patrem esse censemus, cum Deus illocalis sit: sed efficientias rerum, nisi per uulgatos sermones explicare non possumus. In ipso autem omnem uoluptatem esse intelligit, qui legit Apostolum dicentem: Quoniam ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia: & alium ex illo duodeno apice similiter eructantem: Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à Patre lumine. Ipse etiam Filius dicit: Hæc est uita æterna, ut cognoscant te solum uerum Deum. Cognitio igitur Patris, uita æterna est, & ubi uita æterna, ibi sempiterna uoluptas: quia gignitur de uero Patris Deus de Deo, lumen de lumine, de Domino Dominus. Egre ditur autem identitate, quia idem est quod Pater. Idem dico secundum substantiam, non secundum personam. Egre ditur & æqualitate, quia pari omnipotentia respicit Generantem, cum omnia quæ potest Pater, possit & Filius, sicut ipse testatur: Omnia quæ facit Pater, facit & Filius: nec potest Filius facere quicquam, nisi quod uiderit Patrem facientem. Egre ditur & æternitate, quia licet generetur, non est posterior Generante, sed ambo vnus antiquitas sunt, si tamen uocabili nouitate non exhorres, quod licet quoquo modo significet quæ dicuntur, longè tamen est à sententiæ maiestate. Egre ditur similitudine, quia similis est Patri, Patris imago, splendor gloriæ, & figura substantiæ eius. Egre ditur alteritate, quia alius est ab illo, alius dico, non aliud. Ego, inquit, & Pater vnus sumus. Vnum dixit, non vnus, quia vnum significat substantiæ unitatem, sumus uero personarum proprietatem. Sic igitur & longè excellentiori modo de Patre Filius egrediens inundat Angelicas stationes, quia iuxta Salomonem, Fons sapientiæ Verbum Dei in excelsis. Charædus puer de hoc fonte pleno ventre potauerat, cum diceret: Apud te est fons uitæ: quia non solum tu uita, sed & Filius tuus fons uitæ est. Et ut patenter quid sentiebat ostenderet, subiunxit: In lumine tuo uidebimus lumen.

Ad irrigandam uniuersam superficiem terræ. Quamnam terra est in illa cælorum summitate reposita, quam non præterfluat & irriget fluuius gloriosus? Regnum cælorum terra uiuentium est, de qua dicit sanctus. Portio mea, Domine, in terra uiuentium, & Credo uidere bona in terra uiuentium: & Placebo Domino in regione uiuorum. Irrigatio hæc indicibilis est. Inebriantur quippe Angeli ab uertente domus Dei, & torrente uoluptatis eius potantur. Hic quid dicam nescio, quia plurimus stupor sensum opprimit, atque mentem. Vbi sunt oratorij sermones, quos in fornace rhetorica omnis ille philosophorum conflauit chorus? Vbi sunt gigantes à seculo nominati, qui ab initio fuerunt statura magna, scientes bellum, languentes circa pugnas uerborum? Nunquid non maximus ille gigas (Platonem loquor) ab intellectu tam purissima ueritatis repulsus est? Nunquid non acerrimo mentis ingenio tangens, sed non attingens diuinitatem Dei, dicit? Vnum inueni, quod cuncta operetur, & aliud, per quod cuncta efficiuntur, tertium autem inuenire non potui. Rectè de Spiritu sancto inscius, qui illi non erat insus, qui sanctarum reuelationum magister est, qui reuelat Paulo, quæ oculis non uidi, sicut idem Apostolus gloriatur: Nobis, inquit, reuelauit Deus. Per quid, Apostole? Per Spiritum suum, non per spiritum nostrum, quem secuti philosophi, & seducti sunt, & seduxerunt. Ille noster philosophus, qui super scences, & super omnes docentes se intellexit, quid super hoc senserit, audiamus, Rigans, inquit, montes de superioribus suis. De sublimioribus quippe Angelos docet, qui non per speculum

in ænig.

SURIUS

gber
uober
RVIII
5

DE ANNUNCIATIONE MARIAE VIRGINIS.

In enigmate, sed facie ad faciem ipsam Dei substantiam luminibus indefessis ad. 1. Cor. 13. spectant.

Sequitur: Qui inde diuiditur in quatuor capita. In quæ quatuor capita dicamus breuiter, quia grandis restat nobis via. In admirationem, qua tota obtupet illa dignior creatura de Creatoris gloria, & gloriæ ratione. In puritatem, quia non in vase teſteo, vel fragilitate complexionis humanæ bibunt de torrente voluptatis, sed remoto velamine, hauriunt aquas in gaudio de fontibus Saluatoris. In ſatietatem, quia etſi in eum deſiderant proſpicere, non tamen deſiderium neceſſitatem, vel neceſſitas miſeriam inducit, ſed mirabiliſſimo modo & ſemper deſiderant, vt ſemper ſatientur, & ſemper ſatiantur, vt ſemper deſiderent. In ſecuritatem, quia de ſua ſtabilitate certi, perennibus gaudijs immerguntur, expectantes beatam ſpem, & aduentum gloriæ magni Dei, quando fiet vnum ouile, & vnus paſtor, & ſuperna illa Hieruſalem conſumabitur in idipſum. Sic inſluit fluuius iſte per Angelicas officinas. Sed hæc omnia fides capit, neſcit ratio, intellectus ignorat humanus. Hæc ſunt fortaſſis illa quatuor, quæ vas electionis felici quaternario in Epistoſa ad Hebræos diuidit dicens: Non acceſſiſtis ad montem fumantem, ſed ad montem Sion, ad Hieruſalem ciuitatem Dei viuentis, ad multorum millium Angelorum frequentiam, ad Eccleſiam primitiuorum ſcriptam in cælis.

Nunc accingamus nos ad videndum qualiter egredietur de Virgine, quia egreſſio iſta dulcior & affectuoſior eſt humanæ miſeriæ, quæ intuentium pectora conuertit, irrorat oculos, & beatis fontibus vultus amantium ſuperfundit. Hic locum voluptatis, vterum Mariæ intelligo, in quo cumulauit omnes delicias deliciarum Dominus: de cuius delicijs Spiritus ſanctus admiratorio ſermone in amoris cantico ſic eruſat: Quæ eſt iſta, quæ aſcendit de deſerto delicijs affluens? Nunquid in Angelis voluptatem habet Altiffimus, in quibus ipſe reperit prauitatem? Nunquid in conſtellatione, vel ſcintillatione ſtellarum, quarum aliæ conuertuntur in ſanguinem, aliæ cadunt de cælo, aliæ in tenebras obſcurantur? Nunquid in aëre, vel igne, vel ventis? Nequaquam, quia non in igne Dominus, non in commotione Dominus, non in ſpiritu Dominus: ſi verax eſt ille, qui curru igneo, & equis igneis eſt aſſumptus in cælum. Nunquid in aquis, vbi furens & tortuoſus Leviathan immoratur: aut in terra, quæ ſub maledictio Adæ ſpinas emittit & tribulos? Nō eſt locus voluptatis, niſi vterus Virginis.

Ex hoc egreditur humanitate, quia veſtitus cilicio noſtræ mortalitatis viſibilis humanis oculis apparuit, & de Virgine virgam, de libro autem generationis lineam faciens, diuinitatis hamum innexuit, quem carne operuit virginali, vt draco magnus illeſtus ad carnem, ferrum diuini numinis ſubſentiret. Egreditur & cum nouitate, quia nunquam ſic natus eſt homo, ſicut ipſe naſcitur. Primus enim homo primò de terra formatur, ſecundò mulier ex eius latere fabricatur, tertio Cain conſuetudinario ordine naſcendi gignitur ab vtroque. Solus iſte de ſola Virgine naſcitur, & Virginis vterum nouo & ſingulari partu diuinitas humanata ſigillat. Vbi nunc Ariſtorelica ſubtilitatis facunda quidem, ſed inſocunda loquacitas: Si peperit, cum viro concubuit? Velit, nolit, vertitur in habitum priuatio, nec adſtringitur dialecticis terminis omnium terminator, ad cuius imperium patit natura, deſueſcit conſuetudo. Egreditur etiam cum claritate: naſcente quippè illo ſepelitur omnis illa ſtellantium luminum luminosa ſerenitas, & ſtella candidior lucidioribus radijs præſcintillans totam ſibi cæli rapit poſitionem. Ambulant Reges in ſplendore orrūs eius, quoniam ecce Reges congregati ſunt, conuenerunt in vnum. Ipſi videntes ſic, Deum & hominem naſcētem, matrem & virginem parientem, admirati ſunt, conturbati ſunt, commoti ſunt, tremor apprehendit eos in tantorum luce miraculorum. Egreditur & cum paupertate, quia pannis viliffimis inuolutus, & præſepi duriffimo reclinatus, iam extunc ſanctiffimis membris legem martyrij præſequebat. Egreditur occultè, quia ſubtiliffimus ille fraudium inueſtigatoſ ab altitudine tantæ dignationis excluditur. Hinc eſt quòd ambiguus alternationibus fatigatus, nunc illum tentat, nunc tentatum filium appellat Altiffimi, nunc inſtruit Crucem, nunc deſtruit, mandans per mulierem conſuetum ſibi organum: Nihil tibi, & iullo illi.

Sequitur: Ad irrigandam vniuerſam ſuperficiem terræ. Ad terrenam miſeriam expiandam, quam nobis in hæreditatem primus ille peccator reliquerat. Volo vt

k Apoſto.

Angelica natura creatoris Dei gloriam admiratur

Iohan. 10.

Heb. 12.

Natiuitas Christi fecundum carnem.

Cant. 6.

4. Reg. 3.

Gen. 1. 2.

Dominus noster Iesus Christus de beata virgine natus, eius vterum perpetuè virginitati conſecrauit. Eſa. 60. Pſal. 47.

Luc. 1.

Latuit de monte Dei in caruatio. Matth. 27.

SURIUS

Abbas
Monasterii
S. Viti
5

110

MARTII XXV.

1. Cor. 1.

Apostolus hic eum mihi, sicut & superius, in quatuor capita distribuat, quia secuti-
us eius expositionem suscipio. Qui factus est, inquit, nobis sapientia, iustitia, sancti-
ficatio, & redemptio. Ad nos quippe veniens, qui eramus in carcere, primo omni-
um tenebras ignorantiae nostrae depulit luce sapientiae suae: deinde per iustitiam,
quae ex fide est, soluit funes peccatorum nostrorum, sanctificans nos in suo corpo-
re, redimens in corporis passione. Dominus enim soluit compeditos, Dominus il-
luminat caecos: sanctificat tabernaculum suum, de manu redimit inimici. Diuidi-
tur & in patientiam, qua peccatores sustinet: in misericordiam, qua penitentes so-
net: in largitatem, qua proficientes exultat: in fortitudinem, qua exaltatos confer-
uat. De hoc secundo quaternario toto hoc aduentu vestrae fraternitati confabula-
tus sum, per fluminum decursionem, & nominum interpretationem, moralia my-
sticis internectens: utrum aliquid digne, vos videritis. Verum non omnia possi-
mus praesenti sermone coartare, fastidium euitantes.

Christus
in Cruce
suumus spi-
ritualis
quadripar-
titus.

Ego habeo quatuor capita dulciora prioribus, quae fortassis vestris cordibus sua-
uius complacebunt. Dominus enim noster eleuatus in Cruce, largissimas sangui-
nis vndas a quatuor sui corporis partibus abundantius emisit. Spinis enim pungen-
tibus sanctissimum caput niuea ceruice reflexum, & clauis pedes & manus, & lan-
cea latus eius transfuerberantibus, preciosus sanguis emicuit: cuius ad personam in-
dex transiit in patrem, iratus in matrem, in misericordiam virga, captiuitas in cor-
ronam. Christus ergo fons latens & occultus in caelis, fons patens & apertus in ter-
ris. Illic de vtero Patris, hic egreditur de vtero Virginis. Illic viuens terram irrigat
viuentium, hic moriens terram morientium. Illic diuiditur in quaternarium ad-
mirabilem, hic in dulcem. Dulcis Dominus, dulcis Domina, quia ille Deus meus
misericordia mea, haec Domina mea misericordiae porta. Ducat nos mater ad filium,
filia ad patrem, sponsa ad sponsum, qui est benedictus in secula, Amen.

VITA SANCTI LATRONIS CVM DOMINO CRUCIFIXI, PER DIVVM AMBROSIVM EPL.

*scopum Mediolanensem scripta. Est Sermo 44.
in ordine Sermonum eius.*

25. Martij.
Disimas la-
tro, a Chri-
stoveciam
peccatorum
consequi-
tur.

QVONIAM hesterno die de latrone fecimus mentionem,
videamus quis ipse latro sit, qui in Cruce Domino consti-
tuto, non solum peccatorum suorum veniam consequi-
tur, sed etiam paradysi amenitate donatur, ut qui propter
scelera damnatus fuerat ad poenam, propter fidem trans-
ferretur ad gloriam, fueritque illi crux quam pertulit, non
tam supplicij damnatio, quam salutis occasio. In cruce e-
nim positus, Christum Dominum nostrum credidit cru-
cifixum. Et ideo qui consortio passionis vitur, consortio
paradisi condonatur. Beatus enim latro dum supplicium patitur, regnum caeleste
consequitur. Ecce reus dicitur, sicut cui damnari ad tempus expedivit. Non enim
perueniret ad gloriam, si non contraditus esset ad poenam.

Luc. 23.

Videamus inquam cur tantorum criminum reus tam cito a saluatore paradi-
sum promeretur, cum alij multorum temporum lachrymis frequentibusque ie-
iunijs vix delictorum suorum veniam consequantur. Magna fratres & multiplex
causa est. Primum quod iste latro deuotione fidei tam repente mutatus est, ut
praesentem poenam despiceret, ac de futura veniam precaretur, & magis crederet
vtili sibi esse de aeterno iudicio perere, quam de temporali supplicio postulare.
Reminiscens enim scelerum suorum, & poenitudinem gerens, plus incipit dolere quod
sperat, quam sentire, quod patitur. potuit enim nisi de futuris amplius cogitasset,
qui in Christum semel crediderat, de praesenti magis supplicio deprecari. Deinde
illud ad gratiam eius maioris est meriti, quod Christum in cruce positum credi-
dit: & passio quae alijs scandalum fecit, illi ad fidem profecit. Crucis enim passio
multis scandalum fuit, sicut dicit Apostolus: Nos autem praedicamus Christum
crucifixum: Iudaeis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam. Recte ergo
merc-

1. Cor. 1.

DE SANCTO LATRONE.

III

meretur paradifum, qui crucem Chrifti non putauit effe scandalum, fed virtutem. Dicit enim idem Apoftolus, Ipfis vocatis Iudæis Chriftum Dei virtutem & Dei fapientiam. Rectè planè & Dominus huic donat paradifum, qui quem Iudas Scarioth in hortulo paradifi diftraxerat, hic in crucis patibulo confitetur. Mira res, confitetur latro, quem difcipulus abnegauit. Mira inquam res, latro honorificat patientem, quem Iudas prodidit ofculantem. Ab hoc pacis blandimenta venduntur, ab illo crucis vulnera prædicantur. Ait enim, Memento mei Domine, cum veneris in regno tuo.

Rectè meretur paradifum. Quid obfecro clarius Iohan. 18. Luc. 23.

Hæc eft fidei plena deuotio, vt cum de vulneribus Domini, profluens sanguis cernitur, tunc de poteftate eius venia poftuletur: cum videtur eius humilitas, tunc magis timeatur eius diuinitas: cum morti addictus putatur, tunc Regis illi honorificentia deferatur. Iste enim fidelis latro non credidit morturum, quem annunciat regnaturum: non putat subdendum inferis, quem dominaturum confitetur in celo: non arbitratum eum apud Tartarum detineri, à quo feretiam poftulat liberari. Cernat licet eius hiantia vulnera, fpectet ipfius sanguinem profluentem, Deum tamen credit, quem reum nescit, iustum fateatur, quem non meminit peccatorem. Ait enim illi alteri exprobranti latroni, Nos quidem rectè digna factis recipimus, hic autem nihil mali geflit. Intellexit enim quòd pro alienis peccatis has plagas fufciperet, pro alienis iceleribus hæc vulnera fultineret: & feiuit quòd illa in corpore Chrifti vulnera, non effent Chrifti vulnera, fed latronis: atque idè plus amare cœpit, poftquam in corpore eius sua vulnera recognouit. Ait enim propheta, Quoniam ipfe infirmitates noftas portat, & pro nobis doler. Nos autem exiftimabamus eum effe in dolore, liuore eius nos fanati fumus. Plus ergò in cruce poftus, liuorem eius cernens, latro diligit Deum.

Fides latronis de Chrifto quanta fuerit. Luc. 23.

Efa. 53.

Mira res, plus in cruce latro Chriftum diligit, quàm Iudas dilexit in cœna. Ille per cibum fupplantat magiftrum, hic credit Dominum per dolorem, ficut ait propheta, Qui edebat panes meos, ad ampliauit aduerfùm me fupplantationem. Cognouit igitur hic latro omnem Dei paffionem ex ipfius fieri voluntate, & in pofttate eius effe, vel morti animam tradere, vel ad vitam iterum remeare, ficut ipfe ait, Poteftatem habeo ponendi animam meam, & poteftatem habeo iterum fumèdi eam. Vsq; adeò autem illum liberum ab inferni legibus iudicauit, vt etiam fe ab his poſceret liberari.

Ille dicitur dicitur. Pfa. 40. Iohan. 10.

ITEM DE SANCTO LATRONE, PER EVNDEM DIVVM AMBROSIVM. EST SER-

mo 45. in ordine, vt fuprà.

Memento, fratres, veſtra dilectio, me dediſſe rationem, cur tantorum criminum inueteratus latro, & ſcelorum fuorum confeſſione damnatus, paradifum in ipſo ſupplicij patibulo potuerit promereri, & tanta fuerit celeritate ſaluatus, vt peccata eius gratia præuenerit antequàm poena, & prius in malis ſuis gloriari cœperit, quàm puniri. Non enim patitur ſupplicium, dum paradifum promeretur. Petro dicitur à Chriſto: Non potes me modò ſequi, ſequeris poſtea. Et huic dicitur: Hodie mecum eris in paradifo. Tanquàm diſcipulus ille differtur, & hic tanquàm ſocius inuitatur. Ille adhuc referuatur ad præmium, etiam ad confortium ille deligitur. Non potes, inquit, me modò ſequi. Impoſſibile eſt Petro ſequi Dominum, etiam facile latroni eſſe cum Domino. Hodie mecum eris in paradifo. Non in aliud differtur tempus, non in diem alterum referuatur. Ipſa hora qua paradifus Deum ſuſcepit ſuſcepit & latronem, vnus paſſus eſt pro ſalute cunctorum, & duobus pariter immortalitatis ianua referatur.

Luc. 23. Iohan. 13.

Sed hanc tantam gloriam latroni fides præſtitit. Fides enim eſt quæ peccata

k 2 coope.

SURIUS

aber
Nobis
RVITI
5

Gratia fi
dei maior
est, quam
delinquit
tium culpa.

Fides la-
trone iusti
cauit.

1. Cor. 2.

Matth. 27.

Latro post
Christum
primus pa-
radisum
intrauit.

Zach. 12.
Matth. 26.
Mar. 14.

Iohan. 18.
Gen. 3.

cooperit, quæ vincit crimina, quæ facit de latronibus innocentes. quanvis enim de-
linquentium grandis culpa sit, fidei tamen maior est gratia. Plus enim credidit
Christo, quam seculo deliquisse: & plenioris est meriti veniam sperasse de Domi-
no, quam culpam contraxisse de mundo. Sicut enim perfidia criminisum fecit
fides perfectit innocentem. Denique ludas postquam fidem perdidit, innocen-
tiam apostolatûs amisit, omnium enim criminum reus factus est, postquam vir-
tutum omnium Dominum denegauit. Sicut ergo sufficit isti ad scelera delensisse
Christum: ita illi sufficit ad innocentiam Domino credidisse. Facit igitur & fides
innocentes latrones, & perfidia Apostolos criminosos.

Magna igitur & perfecta fides in illo latrone fuit. Magna planè est & admirabi-
lis fides, quæ Christum crucifixum glorificari magis credidit quam puniri. In hoc
enim totius forma salutis est. Saluatorem tunc maiestatis Dominum recognoscit,
cùm videtur humilitatis patientia cruciari. Vndè ait Apostolus: Si cognouissent,
nunquam Dominum maiestatis crucifixissent. Hæc inquam perfecta fides est, Chri-
stum in cruce Deum non reum credere. Vndè ille latro iustificatus est, quia salua-
tore in patibulo constituto, ludæis insultantibus, & vel criminosi dicentibus, Li-
bera te ipsum si potes: ille certus de diuinitate eius, & securus de voluntate, se ma-
gis postulat liberari.

Magna inquam fides in illo latrone fuit, & sanctis Apostolis comparanda, nisi
quòd & forte præcesserit: præcessit etenim deuotione, qui præcessit & premio.
Prior enim latro ad paradisum quam apostoli peruenierunt. Denique Petrus Do-
minum sequitur, & iste comitatur. Dominus autem secundum fidem & meritum,
tribuit & remunerationis obsequium. Omnes enim, sicut legimus, in passione
saluatoris discipuli trepidauerunt, omnes eum penè cum traderetur reliquerunt,
factum est sicut scriptum est: Percutiam pastorem, & dispergentur oves gregis.
Denique fidem Petrus nec admonitus potuit custodire, toties lapsus est, quo-
ties nè laberetur admonitus. Et nisi modum quendam terrore denegandi
ei Dominus statuisset, forsitan sæpius interrogatus, sæpius abnegasset. Tãtam enim
trepidationem discipulis intulit passio saluatoris, vt quod Apostolo Christus antè
prædixerat, ancilla destrueret, & magis præualeret ostiaria ad perfidiam, quam A-
postolus ad cautelam.

Non bona ostiaria, quæ Petrum idè in domum sacerdotis includit, vt à fide sal-
uatoris excludat. Malè Adam induxit Eua, malè Petrum introduxit ancilla. Illa ex-
cludit à paradiso, hæc exciuit à Christo. Illa persuasione sua virum deceptit, hæc in-
terrogatione sua Apostolum circumscripsit. Illa ad prauaricandum Adam impu-
lit, hæc Petrum compulit ad negandum. Et idem sexus in vtraque ostiariæ officium
gerens, aut excludit à vita, aut includit ad mortem.

ITEM VITA BEATI LATRONIS

CVM DOMINO CRUCIFIXI, PER D. IOHANNEM

Chrysostomum scripta. Est homilia eiu dem de cruce & la-
trone, 31. in lib. 35. Familiarum Tomi

secundi.

Crucis Do-
minicæ en-
conium.

ODI ERNA die noster Dominus pependit in
cruce, & nos festiuitatem eius nimia lætitia celebre
mus, vt discamus crucem totius spiritalis gra-
tiationis esse substantiam. Etenim antè ipsum voca-
bulum crucis pœna fuit, sed nunc ad gloriã nun-
cupatur. Antea condemnationis ferebat horrorem,
nunc salutis indicium est. Crux enim nobis totius
beatitudinis causa est. Hæc nos à cæcitate liberauit
erroris, hæc è tenebris reddidit luci, hæc debellatos
quieti sociavit, hæc alienatos Deo coniunxit, longè
constitutos Deo proximos præsentauit, hæc pere-
grinantes ciues ostendit, hæc discordiã amputatio
est, hæc pacis firmamentum, hæc bonorum omniũ
abunda largitio. Istius causa nullis angustijs deferri erramus, quia iam nobis campi
mõstrati sunt veritatis. Nec aulis regalib. habitare prohibemur, quia aditus iam vi-
detur

detur inuentus: nec ardentes sagittas diaboli formidamus, quia fontes inuenimus, quibus earum flamma facile possit exingui: ideò viduitate caruimus, quia sponsus expectatus aduenit. Lupum non possumus formidare, bono & diligenti muniti pasture. Ego, inquit, sum pastor bonus. Tyranni impij crudelitate non terremur, man- fueti Regis vestigijs inhaerentes. Hac de causa hodiè gratulamur, quia crucis benefi- cia memoramur.

Sic & Paulus præcepit propter crucem festiuitatem celebrari: Pascha nostrum immolatus est Christus: diem itaque festum celebremus, non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ & nequitiae, sed in azymis synceritatis & veritatis. Et sic adiunxit causam, quia Pascha nostrum pro nobis immolatus est Christus. Vides crucis intuitu perceptam lætitiã? In cruce enim immolatus est Christus: & vbi immolatio, amputatio peccatorum: vbi amputatio peccatorum, reconciliatio Domini: vbi reconciliatio Domini, ibi festiuitas, & omnis gratulatio. Pascha nostrum pro nobis immolatus est Christus, & immolatus in excelsa cruce: Nouum altare constitutum est, & quia sacrificium nouum, atque omnibus inopinatum: nam ipse & sacrificium fuerat, & sacerdos. Sacrificium secundum carnem, sacerdos secundum spiritum sanctitatis. Idem ipse & offerebat, & offerebatur. Offerebat secundum spiritum, offerebatur secundum carnem. & audi quemadmodum Paulus vtrunq; monstrauit: Omnis, inquit, Pontifex qui de hominibus accipitur, pro hominibus statuitur, Vnde necessarium est & istum habere aliquid quod offerat. Vide sacramentum, Ecce ipse se offert. Et alibi ait: Quia Christus semel oblatus multorum abstulit peccata. Ecce hic oblatus est, ibi se obtulit. Vides quemadmodum fuit & sacrificium, & sacerdos, & altare crux fuit?

Et quare, inquis, non in templo sacrificium illud proferebatur, sed foras ciuitatem? Vt illud impleretur, quia inter iniquos deputatus est. Et ob quam causam in excelsa ligno, & non sub tecto immolatur? Vt etiam ipsius aëris natura mundetur. Hac de causa in excelsa & non sub tecto, sed sub caelo, vt vniuersus aër in excelsa immolatur: ouis à tetro odore mundetur. Sed & terra simile beneficium sentiebat decursu de latere sanguinis stillatione mundata: ideò non sub tecto, non in templo Iudaico, nè Iudæi subtraherent sacrificium, & sibi met vendicarent. Nè putares pro illa tantum plebe oblatum, ideò foras ciuitatem, ideò foras muros, vt scias sacrificium esse commune, quod totius terræ oblatio, quod communis deploratio, non partis, sicut Iudæis consuetudinis fuit. Iudæis etenim ideò iussit omnem terram Deus dimittere, & vno in loco sacrificium atque oblationem celebrare: quia tuac omnis terra immunda fuit fumo, & odore, & alia contaminatione polluta, quæ ex sacrificijs gentium super ipsam celebrabantur. Nobis autem quoniam Christus adueniens omnem terram emundauit, omnis locus orationi vacat: ideò Paulus cum omni confidentia exhortatur, dicens: Volo ergò orare viros in omni loco, leuantes manus sanctas. Ecce totus mundus emundatus est, elementa purgata sunt, vt vbiq; nobis Deum liceat prædicare, & omnis terra sanctior illo loco est, qui illo in tempore prædicabatur sancta sanctorum. Nam ibi pecus irrationale oblatum, hic spiritale immolatum est: & tanto maius est sacrificium, quanto & sanctitas de sacramento præfertur, hac de causa lætitia nostra crux est.

Vis quantum nobis præstiterit & aliunde condiscere? Paradisum quinque & eo amplius annorum millibus præclusum hodiè nobis patefecit: hac enim die, hac hora latronem Christus in paradisum introduxit, & eius amoenitates ostendit. Et vno tempore duo beneficia vidimus esse concessa. Vnum, quod paradisus patefactus est: aliud, quod latro in eum meruit introduci. Hodierna dies antiquam nobis patriam reddidit, paternam ciuitatem extendit, domum pristinam redonauit. Hodiè nanque, ait, mecum eris in paradiso.

Quid ais? Crucifixus es, clauis retineris, & paradisum tam facile polliceris? Volo, inquit, vt in cruce possint omnes meam inuenire virtutem, vt in ligno mea largitas demonstraretur. Et quoniam crux dedecoris fuerat signum, & apud omnes ignominia putabatur, crucis infamiam mirandis beneficijs decorauit, & ex hoc magis magisque virtus ostenditur. Non enim illo tempore mortuus reddidit luci, nec mare, fluctusve compescuit, nec minauit expulsiue dæmonia: sed cruce suspensus, clauis affixus, omnibus subiugatus iniurijs, totus dedecori succumbens

Iohan. 10.

1. Cor. 5.

Cruce alta-
re Christi.Christus
sacrificiū
& sacerdos

Heb. 7.

Heb. 9.

Esa. 53.
Cur Chri-
stus sub ac-
re, & non
sub tecto
crucifixus
sit.Cur Iudæi
in templo
tantum, sa-
crificarint.1 Tim. 2.
Christiani
verò omni
loco.Paradisus
hodiè refe-
ratur.
Luc. 23.

infamia, insultantium derisione delusus, latronis aduersam mentem valuit commutare, vt ex omni parte eius diuinitas sentiat. Etenim vniuersam terram creaturam, & petras saxaque dirupit, & omnium lapidum infensibilitate animam duriorum ad se traxit, & ad meliora conuertit, & honore summo decorauit. Hoste nanque mecum eris, ait, in paradiso. Et Cherubim custodientibus paradysum, latro ad paradysum inducitur. Sed non mireris, à Domino inuitatur. Sed dicis: Sed ibi framea totius ignis ardore succensa versatur. Sed ipse qui & ignis & ipse gehennæ, & vitæ mortisque imperium tenet, ingredienti potestatem concessit.

Gen. 3.
Heb. 12.

Et imperatori quidem vel cuiilibet habenti potestatem iniuriosum putatur, si personam vilissimam participem sui actus accipiat: Christo autem nostro, non iniuriæ fuit sacram ingrediendi patriam, facere ingressus sui latronem participem. Nam secum cum perduxit, non confundens calcantibus latronis pedibus paradysum, sed honorem præstans paradiso. Honor etenim loci est, talem Dominum promereri, qui & latronem dignum reddiderit paradiso. Nam & cum publicanos & fornicarios ad cælorum regnum introduxit, non cælorum regnum infamauit, sed etiam magis honoribus ampliauit, ostendens talem Dominum regni esse cælorum, qui & indignas tantum fecit meliorari personas, vt etiam illius dignitatis gloriam mererentur. Nam sicut homines, quibus corpora mendicantia cura est, amplius admiramur, cum agrotos omni spe desolatos arte propria curauerint, & summam reddiderint sanitati: sic & Christum nostrum iustum est admirari donantem vulneribus sanitatem, publicano & meretrici remedium pollicentem, & eis salutem perpetuam largientem, vt & dignos eos cælorum amonitate donaret.

Peccatores post poenitentiam in tantum cælum, non illud infamant, sed decorant.

Sed dicis: Vnde tanta beatitudo latroni? Quid egit tale, vt post crucem paradysum mereatur? Vis eius citius audire virtutem? Quando Petrus cum negauit in terra, latro cum confitebatur in cruce. Et hæc non me ad accusationem beati Petri aliquis dixisse suspicetur, quod longè à mea conscientia sit, sed latronis admirandam volo animam declarare. Primus discipulus puella vilissimam minas tolerare non valuit, & latro suspensus tormenta spernens, vndique populum inspiciens circumstantem, clamantem, ingenti ardentem rabie omnium iniquitatum, furentem, blasphemis inflammantem non timuit, nec crucifixi vilitatem quæ videbatur inspexit, sed ipsius fidei oculis hæc cuncta transiit: & humilibus spretis cogitationibus, cælorum Dominum exaltatum pure mente cognouit, & ipsius misericordiam in cruce flagitauit, dicens: Memore esto mei Domine in regno tuo.

S. Latronis fides & poenitentia.

Luc. 23.

Nec transitorie istum prætereamus latronem, neque erubescamus accipere magistram, quem non erubuit noster Dominus primum introducere in paradysum: nec pudeat eius sequi magisterium, qui caelestem conuersationem meruit ante omnes, sed diligenter singula requiramus, vt crucis inueniamus virtutem. Non dixit ad eum, sicut ad Petrum: Veni, sequere me, & faciam te piscatorem hominum: non dixit eum, sicut ad duodecim: Quia sedebitis super duodecim sedes, iudicantes duodecim tribus Israël: immò nec verbo eum dignum aestimauit, nihil admirationis ostendit. Non mortuos resuscitauit, daemones non fugauit, non mare prostrauit, nullum ei fecit de cælorum regno sermonem, nihil de gehenna locutus est, & ante omnes eius imperium confitetur. Et hæc dicebat alio latrone aduersus eum plura dicente, & sapius insultante. Nam & altera ex parte latro cum eo fuerat crucifixus, vt illud impleatur: Et cum iniquus reputatus est. Nam Iudæi eius famam, gloriamque infamare cupiebant, & ex omni parte captabant, & tendebant vniuersa peruertere: sed vndique veritas præfulgebat, & his aduersantibus augebatur. Insultabat ei igitur alter latro.

Matth. 4.
Matth. 19.

Esa. 53.

Alter latro Domino insultat.

Vidisti latronem & latronem? vterque pender in cruce, vterque furacis vitæ, si milis vtriusque conuersatio, sed non in vtroque mens vna, nec in consensu mens vna perdurat, nec in eis similis dominatur euentus: sed vnus beatitudinem cæli hæreditario iure promeruit, alter ad gehennam mittebatur & poenam. Sicut hesternodie discipuli, & discipulus Iudas & vndecim. Sed illi quidem dicebant: Vbi vis pascemus tibi manducare Pascha? Iste autem prodicionis stimulat ardore, & dicebat: Quid vultis mihi dare, & ego vobis tradam eum? Illi ad diuinorum mysteriorum sese officia præparabant, iste traditionis meditabatur officium. Sic & hic latro vnus

Matth. 26.
Ibidem.

SURIUS

qter
notar
RVIII
5

vnus insultat, alter a dōrat atque veneratur: vnus blasphematur, alter benedicit, & blasphemantem prohibet, dicens: Nec Deum tu times?

Luc. 23.

Vidisti libertatem in cruce, vidisti philosophiam in tormentis; in pœna prudentiam? Quod enim sui memor fuit, quod mente sana vigilabat, clauorum confixione confictus, quis est qui poterit non mirari? Sed iste non solum intra se fuit, sed & suas necessitates prætermittens, aliorum vtilitatem cogitabat, & magister pendebat in cruce, & sanis persuasione alium inuitabat ad vitam, dicens: Nec tu times Deum? Non igitur quod deorsum est adiudicatus inspicias, sed fursum alia sunt iudicia constituta. In terreno namque iudicio & iusti nonnunquam conde-

Eum s. Di
finas latro
arguit.

Psal. 7.

manantur illicitè, & iniusti declinant pœnas, & rei liberantur, & innoxij prægruantur. Aut enim spontè, aut inuiti iudices errare consueuerunt, aut ignoratione iustitiae, aut pecuniarum corruptione, aut iniqua gratia sententiam protulerunt. In caelesti autem iudicio nihil tale esse consuevit. Nam Deus iudex iustus, & iudicium eius vt lux procedit, non habens tenebras nec ignorantiam. Et nē dicat, quia iudicatus deorsum est & condemnatus, caeleste ei iudicium memorat, tribunal istud terribile nominat, & incorruptum, tanquam dicens: Illuc oculos tende, & condemnationis sententiam minimè sustinebis, nec flabis deorsum cum corruptis iudicibus, excipies fursum verum iudicium.

Vidisti philosophiam latronis, vidisti prudentiam, vidisti magistrum? de cruce subito euolauit ad cælum, & in pœna positus caelestis iudicis secreta narrabat, & abundantiam eum persuasionem compescens: Non times, inquit, quia in eodem iudicio sumus, in eadem pœna, in pari discrimine. Nunquid & tu in cruce non es? & cum illum laceras iniurijs, tibi supplicium præparas. Et sicut is qui peccato carnis prægrauatur, si alios peccati accusauerit, semetipsum prius accusat: sic & qui in calamitate est, si alijs calamitates irriserit, sibi prius insultat: quoniam in eodem iudicio sumus: apostolica illi verba monstrabat, euangelicos sermones enarrans, qui dicunt: Nolite iudicare, & non iudicabimini: quia in eodem iudicio sumus. Quid facis latro, defendere eum volens, participem fecisti latroni? Non, inquit, excusor hac suspitione sequenti sermone: & nē communionem participem eum etiam peccati fecisse arbitreris, sequentibus declarauit, dicens: Et nos quidem iuste, digna enim his quæ fecimus, passi sumus. Vidisti plenam confessionem, vidisti latronem in cruce suis renunciaisse peccatis? Dic namque, ait, tu iniquitates tuas prior, vt iustificeris. Nullus impulit, nullus necessitate constrinxit, sed ipse sponte sua peccata publicabat, dicens: Nos quidem iuste, digna enim his quæ fecimus, passi sumus, iste autem nihil tale fecit, & postea ait: Memento mei in regno tuo. Non est ausus dicere memento mei, nisi confessione peccati sarcinam remisisset. Inspice quantum præstat confessio. Confessus est, & paradysum patefecit, & rātam confessus fidutiam meruit, vt regnum post latrocinium postularer.

Latro de
cruce sub
ito euola
uit ad celiū

Mat. 7.

Luc. 23.
S. Latro
nis confes
so.
Eia. 43.

Vides quantum bonorum nobis materia crux est? Dic mihi, regnum commemoras, quid enim regni vides: clauis, & crux est quod inspicias. Sed ipsa crux, inquit, regnum est, & ideo eum Regem nomino, quia crucifixum inspicis. Imperatorum est pro omnibus mori, & Regis optimi pro communi vtilitate nunquam recusare supplicium. Ipse dixit, quia pastor bonus animam suam ponit pro ouibus suis. Et ideo Imperator bonus animam suam pro his quos regit, offerre festinat. Quoniam igitur animam suam pro nobis posuit, ideo cum Imperatorem voco, Memento mei in regno tuo.

S. Crux
multorū
bonorum
materia
est.

Iohan. 10.

(.)

k 4 ITEM

ITEM DE EODEM SANCTO LATRONE,

PER DIVVM IOHANNEM CHRYSOSTO-

MUM. Est homelia de cruce & latrone, 32. in or-

dine 45, Homeliarum Tomi
secundi.

In die pa-
rasceus fe-
culum est
sanctifica-
tum.

ODIÈ incipiamus charissimi de crucis trophæo prædicare, & honoremus hanc diem, magis autem coronemur, celebrantes hunc diem. Nec enim ex verbis nostris honorificatur crux, sed ex fidei no-stra confessione coronas merebimur crucis. Hodie crux fixa est, & seculum sanctificatum est. Hodie crux fixa est, & damones dispersi sunt. Hodie fratres crux fixa est, & mors subuersa est. Hodie crux vicit, & mors victa est. Hodie diabolus vincit, & homo solutus est, & Deus glorificatus est. Hodie apud Iudæos terra contremuit, & apud nos orbis terræ firmatus est. Hodie apud Iudæos, quia mente audaci contra Deum vadunt, petra scissæ sunt. Hodie ama-

Psal. 14.

bilis Deo pietas vniuersum consuit orbem. Decebat enim quæ pietatis erant coniungi, ea autem quæ infidelitatis disungi, sicut & David dicebat: Disrupti sunt, & non sunt compuncti. Hodie apud Iudæos ab hora sexta vsque ad horam nonam sol obscuratus est. Non enim ferre poterat heri iniuriam creatoris. Retraxit radios suos, ne videret impiorum facinora: non quod deitatem iniuria tangeret, sed quia quæ audaci superbia fiebant, in contumeliam eius reputabantur. Hodie apud Iudæos tenebræ sunt, apud nos autem nox in diem conuersa est. Etenim pietati hoc proprium est, vt in tenebris fulgeat: impietas autem etsi in lumine fuerit, tenebrescit. Fidelibus nox in diem mutatur, infidelibus autem etiam ipsa lux tenebrescit. Et de fidelibus quidem scriptura dicit: Quia tenebræ non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur. Infideli autem & dies in noctem mutatur, dicente scriptura: Palpabunt sicut cæci parietem, & ambulabunt in meridie sicut in medio noctis.

Pietas sem-
per fulget,
impietas
verò semp
tenebre-
scit.
Psal. 138.
Esa. 59.
Iob. 5.

Hodie Adam eiectus est de paradiso, & hodie latro in paradysum ingreditur. Exijt fur, & introijt fur: exijt præuaricator, & ingressus est latro: exijt contemptor verbi, & introijt confitens verbum: exijt contemnens salutem, & introijt de cruce mercans salutem. Scio & antè me dixisse de latrone, sed habet diuerlas intelligentias Dei sermo. Iste latro de ligno mercatur salutem, hic latro furatur cælestis imperium. Vim facit maiestati, non virtute propria, sed fide vincens. Ipsi Domini vox est: Regnum cælorum vim patitur, & violenti diripiunt illud. In cruce duo latrones, imago Iudæorum & gentilium. Latro qui pœnitet, imaginem obtinet populi ex gentibus congregati, qui prius in errore ambulauerat, & post hoc veritatem agnouit: imaginem verò latro ille obtinet Iudæorum, qui vsque in finem perseuerat latro: & vsq; ad tempus quidem crucis viam malignitatis ierunt, crux autem diuisit vtrunque. Viam namque cæcitatibus & perditionis, qui non cre didit, ingressus est: viam autem salutis, qui credidit, ingressus est. Quoniam nouit Dominus viam iustorum, via autem impiorum peribit. Et vide Dei iustum iudici-um, vt dicas & tu cum Propheta: Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum. Propter vnum peccatum damnatur Adam, & propter vnam fidei vocem latro salua-tur. Vnum peccatum eiecit illum, & vna iustitia introduxit istum: & latro habita-tor factus est paradisi.

Matt. 11.
Duo latro-
nes tyrum
gerunt lu-
dæorum &
gentium.

Psal. 1.

Psal. 118.
Gen. 3.
Luc. 23.

Nemo ante
latronem
promissio-
nem para-
disi acce-
pit.

O admiranda rerum materies. Nec Abraham data est per vocem repromissio paradisi. Hæreditauit quidem per fidem, repromissionem autem paradisi nemo ante latronem accepit. Hic autem perferatans diligentius verus testamentum, & nouum, nullum ante latronem inuenies repromissionem paradisi meruisse, nõ Abraham, non Isaac, non Iacob, nec Moysen, nec Prophetas, nec Apostolos, sed ante

SURIUS

q. 101
101
RVIII
5

ante omnes reperies latronem. Audi igitur Dominicam vocem: Amen amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso. Vocauit quippe Deus Abraham dicens: Exi de terra tua, & de cognatione tua. Et non dixit illi: Hereditatem capies paradisi: sed veni in terram quam monstrauero tibi. Et Isaac quidem typum Christi porrauit, & Iacob colluctatus in figura cum Deo est. Er Moses legem accepit, & per reprobationem audiuit bona terrae manducaturum se esse, si legem Domini Dei sui custodisset: & nusquam repromissio paradisi ante latronem. Necessarium est ergo querere, cur huic ante alios, & ante tales viros fide dignissimos potissimum repro-missit. Creditit Abraham Deo, sed creditit illi de caelis loquenti, & per sanctos An-gelos sermonem proferenti, & de propria autoritate legem danti. Creditit & Efa-ias, sed in gloria consistenti: Vidi enim, inquit, Dominum sedentem super thro-num excelsum & eleuatum. Creditit & Ezechiel, sed & ipse Dominum super Che-rubin contemplatus est. Crediderunt reliqui Prophetae, sed diuerso modo Domi-num gloriae inuententes, sicut videre possibile humana erat natura. Creditit, sicut dixi, & Moses, sed de medio ignis loquenti, & in tubae clangore, & in tonitru: qua & infidelem poterant prouocare. Haec autem dico, non vt sanctis derogem, absit: sed propter eum, qui solus per verbum meruit paradysum. Iste ergo vidit Saluato-rem, non super throno regali, non adorari in templo, non loquentem de caelis, non per angelos disponentem: sed in poena sociatum latroni videt in tormentis, & tanquam in gloria adorat. Videt in cruce, & rogat quasi in caelis sedentem: videt condemnatum, & Regem inuocat, dicens: Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum. Crucifixum vides, & Regem pradicat: in ligno pendere cernis, & ca-lorum regna meditaris?

O admiranda latronis conuersio. Nunquidnam scripturas legisti ab iniquita-tenon cessans? Nunquidnam prophetas audisti homicidia exercens? Nunquidnam diuinum audisti sermonem, quando ad eadem gladium acuebas? Vnde eru-ditus es talia philosophari de Christo? Iudaei crucifixerunt, qui nouerunt legem, & Prophetas legerunt: & tu horum ignarus Deum vocas condemnatum, & ado-ras crucifixum. Quis te erudiuit o latro talia de eo dicere? Non me, inquit, lex do-cuit, sed sol occultans lumen suum. Vidi quidem crucifixum, sed terramotum sensi, & propter patricidas Iudaeos elementa indignancia intellexi. Et petra qui-dem scindebatur, & corda hominum non metuebatur. Scissae sunt petrae, distru-ptum est velum templi, & Iudaeorum secreta patuerunt. Et hoc velum quidem erat, sed preciosissimum, quod in diebus celeberrimis suspendebatur, preciosissi-mum valde, de purpura, & bysso, & cocco, & auro, & ferico, & hyacintho contex-tum: in illo enim tempore crucis, terra mota est, sol fugit, petrae scissae sunt, velum disruptum est, monumenta patuerunt. & sicut gloria domus est, ubi velum pen-det, habitante intrinsecus Domino domus, sic ignominia templi est, vnde recessit spiritus sanctus. postquam enim impias in filium Dei intulerunt manus, iniuria Deo facta est, qui habitabat in templo: & ideo recedente Domino, deserta reman-sit domus, sicut ipse dixit: Ecce relinquetur domus vestra deserta. Egresso Rege glo-riae, disrupta sunt symbola regni, aperta sunt monumenta, & surrexerunt mortui, & intrauerunt in sanctam ciuitatem, vt inexcusabilem relinquerent causam, & Do-mini resurrectio firmaretur.

Si filius Dei es, descende de cruce & credimus tibi. Considera nunc vocem fili-orum diaboli, quomodo imitantur vocem paternam. Diabolus dicebat: Si filius Dei es, mitte te deorsum. Et Iudaei dicunt: Si filius Dei es, descende de cruce, & credimus tibi. Pariter crucifigunt latrones, non tanquam inimici latronum, par-ticipes enim erant sceleris eorum, sed vt infamarent Dominum suum: quia non sine causa crucifixus sit, sed quasi qui facinorosus inuentus sit. Non tacuit Efaias tragediae huius narrationem, dicens: Ob iniquitatem populi ductus est ad mortem, & cum iniquis deputatus est, hoc est, cum latronibus: quibus ideo sociat-ur ut Christum, vt macularent Domini passionem. Vt sciatis quia non oderant latrones, audi Pilatum dicentem: Quem vultis dimittam vobis, Iesum, an Barra-bam? qui propter homicidium in vinculis tenebatur. Et illi dixerunt: Dimitte no-bis Barrabam. latrones petierant latronem, Dominum autem crucifixerunt. Non virtute sua vincentes, sed vt dispensationis & prophetiae impleatur voluntas. Dicit illis Pilatus: Regem vestrum crucifigam? At illi dicebant: Nos non habemus Re-gem,

Luc. 23.

Gen. 12.

Gen. 22:
& 32.
Exod. 20.

Gen. 15.

Esa. 6.
Ezech. 10.

Exod. 19.

Luc. 23.

Vnde Ia-
tro doctus
sit confite-
ri Deum.Scisso tem-
pli velo, re-
cessit ab eo
spiritus
sanctus.Mat. 21.
Luc. 13.

Mat. 27.

Matth. 4.
Matth. 27.

Esa. 53.

Iudaei socij
latronum.
Iohan. 18.

gem,

gem nisi Casarem. Abnegauerunt Dei regnum, & traditi sunt regno Romanorum: quia quod habuerunt, non intellexerunt. Ideo quod perierunt, acceperunt.

Deut. 32. Coronauerunt crucifixum spinis, obrulerunt ei fel & acetum. Et haec ipsa futura olim praedixerat Moses, dicens. Generatio praua & exasperans haec Domino retribuisti? Et qui dederat manna in deserto, huic tu fel offers? & qui de terra tibi delicias produxit, tu illi spineam imponis coronam? Ideo clamat Esaias, dicens: Suffioni vt faceret vnam, fecit autem spinas. Dicunt Iudaei: Sanguis eius super nos, & super filios nostros: illis ad condemnationem, nobis autem ad iustificationem. Sanguis Christi illis ad mortem, nobis vero ad vitam. Non est enim sanguis Christi detritus, vt in Babylonio igne. Ille scit sanctorum in camino honorare corpora, & Chaldaeos comburere: quanto magis sanguis ille preciosissimus scit perdere incredulos, & saluare fideles? Decuit enim splendorem Crucis obscurare infideles, & illuminare credentes: sola enim Christi crux est, quae dissoluit tenebras, & regnum daemones dissipauit, & omnes terrores malignantium abstulit, crux sanctitatem prouidit, crux nobis sol iustitiae facta est, vt illuminati misericordia eius, glorificemus patrem, & filium, & sanctum spiritum in secula seculorum, Amen.

ITEM VITA SANCTI LATRONIS

CVM DOMINO CRUCIFIXI, PER D. EVSEBIUM E.

misenum scripta. Habetur in opere Homiliarum post eius Sermones de Pascha.

DEV Serat in Christo mundum reconcilians sibi, id est, diuinitas operabatur in corpore, apparebat in fragilitate humanitas, & in virtute maiestas. Ad hoc itaque nobiscum vixit in carne, vt praeferreret nobis exempla iustitiae: ad hoc pro nobis mortem subiit, vt conferret munera salutis aeternae. Hominem ad hoc induit, vt erudiret: ad hoc tradidit, vt redimeret: ad hoc resumpsit, vt in Deo sumeret vitam: ad hoc deposuit, vt domaret mortem: ad hoc suscepit, vt vinceret, cui tamen morti presumpsum dominium redditur: quasi seruus quidem succubuit, sed quasi Dominus imperauit. Si quidem nec animam inferni porta, nec corpus tenere potuit sepultura: quae per illud triduum nequaquam carnem mortali corruptione violabat, qui in inferno sub eadem mora regnum mortis anima omnia destruebat. Quid retribuemus Domino pro muneribus tantae dignationis?

De plenitudine caelesti in facturam se suam factor exinanuit, figulus in figmentum suum transiit, & Rex caeli homini militauit: Militauit, dixi, crux enim pugnantem indicat, resurrectione triumphantem. A summo caelo egressio eius, & usque ad inferni profunda descensus. In vna eademque persona, quam bene manifestantur humana pariter & diuina? Sedem tartari penetraturus, hominem se confessus, dum descenderet: Dominum se prodidit, dum rediret vt redimeret impios. Sicut ait sermo diuinus: Vt redimeret iniquos, inter iniquos reputatus, inter duos quos dextra laeuaque legitimus pependisse: iustum confusione & opprobrio crucis tradidit, vt latronem glorificaret. Sed si bene respicimus, non illi soli hoc praestitum deprehendimus. Nam dum tam insignem rem relaxat, dum tanto debitori refundit immanis debiti cautionem, humano generi conscripsit securitatem: vt consolatio & spes fieret totius populi, absolutio vnus desperati, & priuatum donum, in publicum cresceret beneficium.

Quare indubitanter credendum est, quod latroni illi ad commendationem filii dei suae, etiam causa spei nostrae & utilitatis accesserit. Immensa enim Dei nostri bonitas libenter tribuit, quae etiam generaliter profutura praenoscit. Et ideo iuxta fiduciam tantae clementiae si quis nostram crimina sua probabili conuersatione damnauerit, & Christum toto corde crediderit, etiam nunc latroni in semetipso ingressum paradisi aperuisse se nouerit. Quantum agit in spe salutis humanae magnitudo fidei, & altitudo diuitiarum misericordiae Dei? Ecce hominem sceleribus inuolutum poena misit ad innocentiam, & offensa ad gloriam. Quem salutis culpa perdidit, perditio inuenit, cruciatus absoluit, damnatio consecrauit.

Sed non

2. Cor. 5.
Cur homi-
ne assum-
perit
Christus
& passus
sit.

Esa. 57.
Luc. 22.
Christus
vt iniquos
redimeret
inter eos
reputatus
est.

Vides quod
des cu peccatorum
detestatione
& operibus
bonis peccator
iustificat.

SURIUS

ad hoc
vobis
RVIII
5

Sed non sine causa tantum meruit, videamus quo tempore fidelis apparuit. Ecce inter signa atque virtutes attestantibus miraculis, & acclamantibus, ali quoties in discipulis mens iam robusta titubavit: & nunc Christi supplicij quodammodo contradicentibus, in latrone fides nouella conualuit. Sub ipso passionis tempore ab ancilla interrogatus vnus ex discipulis beatus Petrus, peculiarius Christo cognitus, ita respondit: Non noui hominem istum: & iste qui antè non nouerat, exclamat: Memento mei Domine, cum veneris in regnum tuum. Quàm singularis, & quàm stupenda deuotio? Sub illo tempore credit reus, quo negauit electus. Laudabilius hoc itaque in latrone ac magnificentius fuit, quòd hominem additum, & inter extrema deficientem supplicia, Dominum credidit, quàm si inter virtutù opera credidisset: non itaque sine causa tantum meruit.

Aduertamus plenius, quo tempore Dominum confiterur: feruebat impietas persequentium, exultabat impietas blasphemantium, contritio liuoris & vulnera Christum solum hominem demonstrabant, sacrarum manuum in lignum crucis extensio, & reuerenda confixio, quæ condemnabat Adæ & Eux manus ad interdictum ligni cibum, ingemiscenda seculis transgressione, porrectas: hæc inquam confixio, per omnia infirmitatem hominis afferebat. Illis per latus lanceæ tremenda perfusio, quantum offendebat hominem, tantum abscondebat Dominum. Apostolis post diuina miracula desperantibus, solus hic non acquiescit scandalo crucis & mortis: solus hic testis est maiestatis, qui socius probatur doloris, & idè adhuc in latrone positus inuisibilem Dominum angelicis iam oculis videt. Illuminauerat credo nascentem fidem latronis iam credentis in Christum propius corporea diuinitas, quæ se largius sub momento illo peragenda redemptionis infuderat.

Videamus autem qualis fuerit ipsa deprecatio contententis: Memento (inquit) mei Domine, cum veneris in regnum tuum. Non dixit, Si Deus es, de presenti supplicio eripe me: sed magis, quia Deus es, de futuro iudicio libera me. Quàm citò eum repleuit sancti spiritus eruditio: per quam futuri examinis diem cogitans, intollerabile probat esse quod meruit: prædicat seculis iudicem, Regem quæ seculorum. Nondum discipulus, & iam magister, atque ex latrone confessor. Memento (inquit) mei, gloriosa voce præsentem temperat cruciatum. Temperat, diximus, quia & si poëna cœperit in latrone, nouo genere consummat in martyre: de ligno crucis clamat, sed iam tempora retributionis absentat.

Videamus quid inter ista respondeat diues & larga Dei bonitas: quæ sicut excedit vota, ita gratiam adiungit ad merita. Hodie, inquit, tanquàm si diceret, Quid me o fidelis meus comes, & vnicus tanti testis triumphi, quid me tantopere exorandum putas, vt in diem iudicij mei meminerim tui? Quid me ad præsentem retributionem paratum longè distimulas? quid in futura sæcula fidem in te perfectam fatigas? Hodie mecum eris in paradiso, tanquàm hæreditaria & paterna sede: quæ expulso Adam, quæ expulsis duobus, clausa innumeris populis, te introeunte reserabitur. Ingredere illuc primus, sed ingressu feliciori quam primus. Intra paradysum, nequaquam vltra cum Adam visurus infernum. Nullum illic cibum letalem, nullam iam legem, nullam arborem pertimescas. Ego tibi illic ero victus & vita, & ne fortè verearis nè tibi aliquis hostis in illo beato nemore, nè antiquus ille larrò infidetur, possessio tibi illic, me introducete, firmabitur. Recedat ergo infidelitas, quæ Deum & hominem non recognoscit. Nam sicut diabolus est qui de paradiso expulsi, ita Deus est qui reducit.

Secundùm hæc, charissimi, per omnem gestorum ordinem Deum sub homine agnoscamus operantem. Postus in patibulo velut arbiter in medio damnatorum, negantem repulit, suscipit contententem: hunc deputat regno, illi uti relinquit inferno. Post hæc ergò credamus in maiestate iudicaturum, quem iam in cruce videmus exercere iudicium. Credamus, inquam, Deum vel ex sola virtute patientie, qui dum ab homine cruci & neci traditur, sic quoque homini gloriam pollicetur, qui illas ipsas iniurias & plagas congestas in corpus suum, conuertit in precium nostrum.

Sed & ipsa totius mundi irrationabilis creatura motibus suis Deum loquitur. Nam in media passione Domini Saluatoris caelestia & terrena turbantur, lux cum nocte miscetur, elementa quatuntur, & ab antiquis ministerijs effugantur.

Aperte

Mat. 24

Gen. 3

Discipulis
desperantibus,
latro
solus fide
conuertitur

Cauit legem
Et intel
ligit de gra
tia suble
uare quæ
tunc adiu
gitur ad
merita, et
gratia pre
ueniente
voluntate
nostra te
quiti fue
rimus.

In passio
ne Domini
omnia
elementa
quatuntur

Apertè rerum natura perspicitur commoueri, velut in vindictam authoris sul-
 lit armari. Terra ipsa concussa à fundamentis, quasi quæ super Crucem Deum
 vix sustineat, tanquam ad scelus proprium contremiscit. Dies refugio lumine,
 quomodo potest, sumit lamentum, & fusco tristium tenebrarum habitu, more lu-
 gentis induitur. & sicut tota cæli facies Dominicæ natiuitatis gloriam noua luce
 testabatur, ita crucis iniuriam nouis tenebris derestat. Et quæ durities cordis
 humani? Væ eis qui inter ista non credunt. Quandoquidem creatura insensibi-
 bilis, quæ recipere non potest credulitatis affectum, dat tunc Deo confessionis ob-
 sequium. Et cum pro solo homine Christus mortuus sit, perhibet ei tamen eti-
 am pars illa mundi testimonium diuinitatis, ad quam non peruenerunt beneficia
 passionis.

Luc. 2.
 In nati-
 uitate vero
 exultant
 nouo lu-
 mine.

Quæ cum ita sint, charissimi, agnoscat homo quantum valeat, & quantum
 illum Deus obnoxium faciat, vel natura, vel gratia. Agnoscat homo quantum
 ab illo expectet Deus, & quem tanta dignatione habuit charum, quàm velit esse in
 conuersatione preciosum. Agnoscat homo quantum valeat, & quantum debe-
 at: & dum precium suum cogitat, vilis esse sibi desinat: & potius vicem muneris
 Saluatoris ex ipso bono suo, id est, de consuata restituat salute. Custodiamus
 ergò sollicitè, quod tanti cruoris commercio Christus redemit. Reus iraque erit,
 non parui precij, sed sanguinis Christi, qui violat & commaculat animam, Christi
 sanguine & passione mundatum. Blasphemus, homicida, castitatis proditor. Hæc

Blasph-
 mus homi-
 cidæ & ca-
 stitatis pro-
 ditor, rei
 sunt cor-
 poris Do-
 mini.
 1. Cor. 6.

tria capitaliter occidunt. Contestamur charitati vestræ causas æternorum malo-
 rum, blasphemus, homicida, proditor castitatis suæ, expugnator alienæ, id est, qui
 legitimum cubile transgreditur, qui extra coniugem suam per mortiferos errat
 amplexus, reus erit æternæ mortis, quia vilem in se habuit sanguinem Redempto-
 ris: Et quia clamat Apostolus, Neque adulteri, neque rapaces regnum Dei posside-
 bunt, abstineamus manus ab alienis, oculos ab aliena. Cauemus ne corpori illius
 quod de nostro Christus assumpsit, iniuriam faciamus in nostro corpore: cau-
 mus ita peccatis & criminibus vitam ponderare, vt ad nos non respiciat propheta
 illa terribilis: Non enim est, inquit, Deus in conspectu eius, polluuntur viæ eius in
 omni tempore, auferuntur iudicia tua à facie eius. Irremediabile periculum est, sic
 aliquem virijs & cupiditatibus frena relaxare, vt se rationem Deo non meminerit
 redditurum: quia puto magna sit iam poena peccati, metum ac memoriam futuri
 perdidisse iudicij. Non nobis ita dulcia sint pauperum spolia, postmodum nimis a-
 maricatura. Nihilominus, sicut dictum est, refugiamus alienæ carnis abominanda
 contagia, vitæ obscœna inimicæ voluptatis incendia. Hæc qui agit, charissimi,
 de stipula ac lignis iniquitatum perpetuos succendit ignes, & nunquam concinnat
 vapores. Non tanti est vita, si ad hoc viuat homo, vt in paucis vitæ huius annis con-
 sumat æternos, & sub breui sine congreget sibi pœnas sine fine mansuras.

Psal. 9.

Sed, nè fortè, charissimi, aliquem nimis securum faciat aut remissum tam noua
 felicitas credulitatis, nè fortè dicat aliquis in corde suo: Non me vsque adeò con-
 turbet & cruciet mea conscientia, non me vsque adeò contristet culpabilis vita: vi-
 deo sub momento, video sub exiguo spatio latroni crimina sua fuisse donata. Pri-
 mum consideranda est in latrone illo, non solum credulitatis compendiosa deuo-
 tio, sed temporis illius sub quo hæc agebantur occasio, quo iustorum legitur titu-
 baste perfectio. Deindè autem mihi finem vitæ latronis beatitudinem pollicere?
 Immittit Diabolus securitatem, vt inferat perditionem, nec dinumerari possunt
 quantos hæc inanis spei vmbra deceperit. Deterreat quæso vos ab hac persuasione
 innumerabiles populi, sub tanta securitate nudi & vacui bonis, & malis pleni ex
 hac luce prærepti. Quotidiè expauescenda transitus nostri & commigrationis in-
 certa hora, quæ & modò vel insperata vel subita sunt, & in æternum remedijs cari-
 tate sunt præueniendus est dies qui præuenire consuevit, ipse se inducet, & de mor-
 te sua illudet. Qui hæc cogitat, potest ei extremi temporis indulgentia subuenire.
 Non est hoc primum, quia periculossima est in vltimum diem promissa securi-
 tas. Deindè stultissimum est, vt causa quæ de necessitatibus agitur æternis, mutabi-
 litatibus vitæ deficientis committatur extremis. Odibile est apud Deum, quando
 homo sub fiducia poenitentiae in senectutem reseruata liberius peccat. Credite, cha-
 rissimi, difficile est vt callida simulatio ordinandæ consummationis obtrudere di-
 gna sit facultatem, apud illum cordis interpretem, ars non admittitur ad salutem.
 Ille autem

Innumeri
 vitæ emen-
 dationem
 in lenium
 differetes
 subitanea
 & reprobæ
 morte præ-
 ueniuntur.

SURIUS

q. d. ber
 vobis
 RVIII
 5

Ille autem, de quo locuti sumus, beatus latro, beatus inquam, non iam iuxta viam insidias tendens, sed viam ipsam in Christo tenens, ac vitæ prædam subito rapiens, immutato genere, & noua spolia de morte propria reportans: ille nec salustia tempora sciens distulit, nec remedia statûs sui in momenta vltima infelici fraude posuit, nec redemptionis suæ spem in desperationis nouissimum reseruauit, nec religionem antè, nec Christum sciuit. Quòd si scisset, fuisset forsitan inter Apostolos non postremus in numero, qui prior est factus in regno. Ergò etiam ex hoc in extremo placuit Deo, quia ad consequendam fidem non fuit extrema hora illa, sed prima. Opus est ergò, vt homo quotidiano actu prouideat & procuret bonam consummationem. Opus est vt tota vita nostra talis sit in conuersatione, vt liberari mereamur in fine: vt incessabiliter diem transitûs nostri & tempus iudicij cogitantes, nos quoquè cum latrone iugiter proclamemus: Memento meî Domine, cû veneris in regnum tuum.

Pro felici exitu habendo, debet vita nostra virtutibus & sacra cõ uersatione ornari.

BEATI PETRI DAMIANI EPISCOPI OSTIENSIS, SERMO DE RESVRRECTIONE

Domini. Habetur octauo Tomo Aloysij.

POST VLA VI Patrem meum, dedit mihi gentes, Al. leluia. Si cõsulamus adiutorium iuris peritorum, primum capituli propositi verbum sic describitur: Postulare, est desiderium suum, vel amici sui, in iure apud eum, qui iurisdictioni præest, exponere, vel alterius desiderio contradicere. Actus iste publicus est, & est officium aduocatorum, qui gloriosa vocis confisi munimine, lapsa erigunt, fatigata reparant, nec minùs prouident humano generi, quàm si clypeis & thoracibus sese, patriamque defendant.

27. Martij. Psal. 2.

In exequendo actu isto attendere debemus, qui postulet, quem, vbi, & quid postulet. Aduocatus postulat iudicè in iure rem suam, vel sibi postulat actione proposita. In negotio præsentis aduocatus est Christus, iudex Deus Pater, & locus iuris patibulum Crucis, res postulata Ecclesia de gentibus, nomen actionis, petitio hæreditatis. Rectè Iesum Christum dicimus aduocatum. Vndè Iohannes: Si quis peccauerit, aduocatum habemus apud Patrem Dominum Iesum Christum: ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Aduocatus iste apud Patrem desiderium suum exposuit, quando pro salute humani generis oblatus est, quia ipse voluit. Desiderium eius est salus nostra, quam in cruce sitiens vsque in finem suos legitur dilexisse. Sed & hoc desiderium amicorum fuit, quibus dixit: Iam non dicam vos seruos, sed amicos, quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos, quia omnia, quæ audiui à Patre meo, nota feci vobis. Itèm, Maiorem charitatem nemo habet, quàm vt animam suam ponat quis pro amicis suis. Conuenienter Patrem postulat, qui semper exauditus est. Nam & vulgò & vulgariter dicitur: Securus vadit ad placitum, qui patrem habet iudicem. De eo nanque Pater dixit: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui. Nam cùm Filius eiusdem substantiæ sit cum Patre, in natura quidem humana, quam sibi personaliter vniuit, postulat pro nobis, vel allegat propitium iudicem, & propositi sui desiderij nobis fructum reportat. Nec incongruè Patrem dicimus, cùm in persona Filij Propheta dicat: Iudica, Domine, nocentes me, expugna impugnantes me. Et ipse filius: Non quæro gloriam meam, est qui quærat, & iudicet.

Iesus Christus apud Patrem noster est aduocatus. I. Iohan. 2.

Iohan. 17. Iohan. 15.

Mat. 3 & 17

Psal. 34. Iohan. 8.

In plerisque sacre scripturæ locis ordo qui dem iudiciorum ab ipso Deo institui videtur, & seruari. Quidam vir simplex & rectus, ac timens Deum, cùm expleto officio matutino, egrederetur ecclesia, & à discipulis rogaretur: Quid audisti in ecclesia, Pater? respondit: Quatuor audiui, sex notauit. Subtilis plane responsio fuit, & fidelis. Quatuor nanque versiculos Psalmi decimioctauo audierat, scilicet, Lex Domini immaculata, conuertens animas, & tres alios, qui sequuntur, in quibus sex notantur, quæ sunt: lex, testimonium, iustitia, præceptum, timor, iudicia. In his partim personæ, quæ in iure sunt necessariae, partim actus eorum exprimitur. Nam & Dominus, qui iudex est, & lex, secundum quam iudicatur: & officium testium sub hoc nomine testimonium, actoris quoque & rei merita per hoc nomen iustitiæ

Sex sunt, quæ de Domino iudice prædicantur.